

Концепції української культури на Заході є одним з кардинальних аспектів, тому що проголошений курс країни на євроінтеграцію. Інтеграція на політичному рівні буде простішою за інтеграцію культурну.

ПОТУЖНИЙ КОМУНІКАЦІЙНИЙ ЗАСІБ

Оксана Пахльовська

Я хочу почати з епізоду 27 листопада. Коли вже був готовий до підпису наказ про атаку Майдану і снайпери залягали над головами людей, в Італії, як і по всьому світу, новини починалися з України. Вже розумілося, що таке Україна, що це зовсім інше, ніж думалося раніше. Але це була політична рецепція України. Культурна ж рецепція була така: в одній передачі пропонувалися кадри з фільму «Земля», і режисер, який їх підготував, казав: «Я божевільно люблю російське кіно. Я помітив по кадрах із «Землі» Довженка, що є багато спільного між Сицилією і Росією. Ми будемо робити спільний російсько-сицилійський фільм, виходячи з поезики, яку нам підказав Довженко». Знання про кіно українське нижче нуля. Від сили спеціалісти чули про Параджанова, щось про Кіру Муратову. І все. Отже, повинно бути різнорівневе будівництво рецепції сприйняття України на Заході. Культура у євроінтеграційному процесі буде основним інтерпретатором, а кіно буде дуже потужним комунікативним засобом. Мені здається, що в рекомендаціях новому уряду має бути дуже конкретний пункт. Наші посольства не повинні бути місцями п'ятирічного курортного відпочинку закордоном, в основному це стосується аташе з культури й аташе з інформації. Вони не тільки не працювали на український народ, вони працювали проти його культури. Отже, ці люди мають проходити дуже сувору селекцію, й мають бути підзвітні міністерству культури, євроінтеграційному комітету. Може, все, що я кажу, здається такою авторитарною пропозицією, але я, на жаль, познайомила з близька з цими людьми. Туди посилають людину в білих рукавичках, яка приносить і відносить вашу склянку, відчиняє і зачиняє двері. Аташе з культури має бути зобов'язаний вступити в контакт з усіма інституційними центрами, які займаються кіно й іншими формами культури, знати мову і бути здатним забезпечити цей процес. Це про інституційний аспект.

Коротко про аспект естетично-комунікативний. Кіно України й кіно Європи переживають кризу, хоча, здавалося б, не можна їх порівнювати. Європейське кіно переживає кризу і в естетичному плані, і в плані пошуку ідентичності. Сама Європа шукає зараз свою ідентичність. І в європейському кіно існує проблема продукції «треш» – сміття. Тому ми, в принципі, у цьому плані недалеко відбігли від проблематики європейської, хіба що наша глибша і страшніша.

Ще один момент – психологічний. Крім видимих рівнів сприйняття України зараз є рівень невидимий, але він є важливим. Психологічне сприйняття України до 22 листопада не було. Це була корумпована країна, монстр, нещастя, від якого в усіх боліла голова. Не відомо було, що з ним робити. І, в кожному разі, щастя було записано за Росією.

Як казав Романо Проді, що в Україні стільки ж шансів вступити до ЄС, як і в Новій Зеландії. Від 22 листопада відбувся вибух: отже ця країна є, виявляється, вона європейська, виявляється, ближча до нас за всіма параметрами – історичними, політичними, соціальними тощо. Що з цією країною робити?

І от тепер як на рівні культури ця країна постане перед світом, як вона себе пропонуватиме? Цей психологічний момент дуже важливий, як казав Маяковський: «Вынь, да полож на бочку хорошую строчку». Зараз потрібна ця «строчка», хороший фільм. Треба дуже швидко покласти їх на бочку, треба інтенсивно і енергійно сказати Європі: ми є. Важливими є зв'язки з кінематографічними структурами різних країн, які вирішують континентальну політику у цій сфері. Зацікавлені люди є, але без цілеспрямованої роботи з ними нічого не буде. Наприклад, питання голодомору прокотилося останнім часом по Європі, і вже стало фактом європейської історії. Але було б добре, якби з України пішов блискучий художній фільм, який є важливим інтерпретатором історичної тематики.

Отже конкретних пропозицій дві. Перша – це проблематика власне структури культурної в українських посольствах. У нас вкрадено 14 років незалежності, знищено все, що могло початися 14 років тому. Друга пропозиція може здатися трохи нереальною. Мені здається причиною неприйняття української культури на Заході є відсутність інформації. Якщо і є інформація, то вона не структурована, розмита, така, як і українська ідентичність. Тому потрібно створити якусь комісію, яка б дуже оперативно збирала авторів для написання англійською мовою коротких інформативних підручників з історії українського кіно, живопису, історії, літератури. Вони мають бути не більші за 200 сторінок. Можна посадити по два автори на кожну з таких книжок, які б за два місяці таку книжку зробили, щоб це були принципово джерела інформації про Україну з бібліографією, з посиланнями. Це насправді не так важко. Але то не мають бути буклети тільки при посольствах. Вони мають бути по всіх структурах: університетах, міністерствах, усьому корпусу європейських структур, який буде займатися питанням України сьогодні, завтра і післязавтра. Я розумію, що це гроші, але мені здається, що треба віднайти серед нашої діаспори свідомих цієї проблеми. Зв'язок між Америкою і Україною існує, з Європою ж немає нічого. Ми говоримо про євроінтеграцію, не маючи жодного потенціалу ані з нашого, ані з тамтого боку це підняти. Бачимо зараз, що найскладніша ситуація в культурі, де існує цілковитий і драматичний хаос, тому треба забезпечити цю сферу від можливих катаклізмів.